

Advies nr. 21/2008 van 11 juni 2008

Betreft: Advies betreffende de mogelijkheid voor een werkgever uit de overheidssector om in het raam van een tuchtprocedure gebruik te maken van documenten die door de politie ontdekt werden op de professionele PC van een ambtenaar (A/2008/020)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van Minister Karel De Gucht, ontvangen op 25/04/2008;

Gelet op het verslag van de heer DEBEUCKELAERE.

Brengt op 11/06/2008 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Met zijn schrijven van 22 april 2008 vraagt de heer Karel De Gucht, Minister van Buitenlandse Zaken het advies van de Commissie over de mogelijkheid voor een werkgever van de openbare sector om in het raam van een tuchtprocedure gebruik te maken van documenten die door de politie ontdekt werden op de professionele PC van een ambtenaar.
2. De aanvraag strekt ertoe te vernemen of door de federale politie in het raam van een inbeslagname op de harde schijf van de professionele PC van een ambtenaar ontdekte elementen en documenten, rekening houdend met de wetgeving op de privacy, gebruikt mogen worden in het raam van een tuchtprocedure.
3. Overigens betreft de vraag eveneens te vernemen of de diensten van de administratie ook toegang kunnen krijgen tot elementen en documenten die door de politie aangetroffen werden op de professionele PC, hetzij via een directe toegang in de hoedanigheid van werkgever, hetzij via een aan het parket gerichte vraag.

II. ANALYSE VAN DE AANVRAAG

A. *Aanwending van strafrechtelijke onderzoeksgegevens in een tuchtonderzoek.*

4. Het is eigen aan elk onderzoek, ook strafrechtelijk of disciplinair, dat gewerkt wordt met persoonsgegevens die oorspronkelijk met het oog op een andere finaliteit werden ingezameld, maar waarvan de verdere verwerking in het kader van een dergelijk onderzoek wel kan worden verwacht¹. In ieder geval moet bij het verder gebruik van de gegevens het vereiste van artikel 4, §1, 2° van de WVP nageleefd worden.
5. De Commissie is van mening dat informatie die legaal zou verkregen zijn door het parket en nadien legaal zou verkregen zijn door de administratie, gebruikt mag worden in het raam van een tuchtprocedure.
6. De essentie bestaat erin te weten of de administratie gerechtigd is persoonsgegevens te verwerken van één van haar ambtenaren die voortkomen uit een opsporing- of gerechtelijk onderzoek.

¹ Zie het advies van de CBPL nr. 36/2007 van 19 december 2007, randnr. 8 – 9.

7. Vermits zij instaat voor de deontologie, i.c. het tuchtrecht over deze ambtenaar, komt het haar als tuchtrechtelijke overheid dan ook toe deze gegevens te verwerken.
8. Uit het voorgaande vloeit de vraag voort in hoeverre politie en justitie ertoe gerechtigd zijn de door hen gekende gegevens door te geven aan de betrokken administratie of deze daartoe toegang te geven.
9. Algemeen wordt aangenomen dat het Openbaar Ministerie een bijzondere adviserende en informerende taak, met juridische draagwijdte, heeft ten overstaan van de bestuurlijke overheden².
10. Het is dan ook vaste gewoonte dat op het niveau van het parket-generaal gegevens van straf- en tuchtrechtelijke aard over functionarissen van het openbaar ambt worden bijgehouden. Deze gegevens worden door de procureur-generaal, wanneer hij dit dienstig acht, overgemaakt aan de betrokken administratie³.
11. In de mate dat dit gebeurt in het kader van het wettelijk en reglementair omschreven tuchtrecht zijn daar met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens geen bezwaren tegen.
12. De Commissie stelt vast dat deze "gewoonte" niet meteen werd neergelegd in de wet – of het reglement. Sinds de wet op het politieambt, de octopuswetgeving en deze betreffende de verticale integratie van het Openbaar Ministerie (wet van 22 december 1998 *betreffende de verticale integratie van het openbaar ministerie, het federaal parket en de raad van de procureurs des Konings* en wet van 12 april 2004 *houdende verticale integratie van het openbaar ministerie*) werd door de wetgever vrij gedetailleerd aangegeven wat de taak en de bevoegdheid is van politie en justitie op het justitieel vlak. De band met de uitvoerende autoriteiten, inzonderheid dan voor wat het disciplinaire aspect betreft, bleef daarbij onderbelicht. Dit neemt evenwel niet weg dat het voor een normaal voorzichtig ambtenaar duidelijk zou moeten zijn en tot de normale verwachtingen moet behoren dat gegevens die vanuit een strafrechtelijk onderzoek werden vernomen door de justitiële autoriteiten kunnen worden overgemaakt aan de disciplinaire autoriteiten.

² Zie Jacques Matthijs, "Openbaar Ministerie", APR, Gent, 1983, 256-267, randnr. 518-522 betreffende de mededeling tussen het openbaar ministerie en de minister van justitie.

³ Zie Raad van State, P., nr. 22.450, 14 juli 1982, geciteerd in Geert Debersaques, "Het gebruik van stukken uit een strafdossier ter motivering van een tucht- of een ordemaatregel : onwettig ?", T.B.P., 1993, 511-517.

13. In dit opzicht voorziet artikel 96 van het koninklijk besluit van 27 april 2007⁴ de mogelijkheid voor de procureur des Konings of de procureur-generaal bij het hof van beroep om de uitgifte of afschrift van de akten van onderzoek en rechtspleging af te leveren⁵.
14. De Commissie neemt overigens nota van de ministeriele omzendbrief van 15 mei 1913 (3ème Dir. Gén. A. Litt. P. n°37301, Verzameling 1913/1914 – p. 93) waarmee de Minister van Justitie de procureurs-generaal bij de hoven van beroep vraagt om de betrokken Ministers in te lichten over de vervolgingen die ingesteld worden tegen ambtenaren of bedienden van een ministerieel departement⁶.
15. Het spreekt overigens voor zich dat in toepassing van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel, strafrechtelijke informatie mag gebruikt worden in het raam van een tuchtprocedure, eens het strafrechtelijk vonnis werd uitgesproken⁷.

B. Toegang tot elementen en documenten op de professionele PC, hetzij rechtstreeks in de hoedanigheid van werkgever, hetzij via een vraag aan het parket

16. Wat de toegang betreft door de administratie, in haar hoedanigheid van werkgever, tot de documenten en elementen die opgeslagen zijn op de harde schijf van de PC, hetzij rechtstreeks, hetzij via een vraag aan het parket, meent de Commissie dat indien het gelet op de omstandigheden van de feiten mogelijk is, een toegang door een onafhankelijk orgaan zoals het parket meer waarborgen biedt op een naleving van de rechten van de werknemers dan een rechtstreekse toegang door de werkgever. De elementen zullen inderdaad verzameld worden door een onafhankelijk orgaan dat bovendien beschikt over de noodzakelijke

⁴ Koninklijk besluit houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, B.S. 25 mei 2007, blz. 28209

⁵ "In criminele, correctionele, politiezaken en in tuchtzaken mag geen uitgifte of afschrift van de akten van onderzoek en rechtspleging worden afgeleverd zonder machtiging van de onderzoeksrechter, de procureur des Konings, de arbeidsauditeur, de federaal procureur of de procureur-generaal bij het hof van beroep in functie van de toestand van de procedure, behoudens bij toepassing van de artikelen 28quinquies, § 2, en 57, § 2, van het Wetboek van Strafvordering. Het in op verzoek van de partijen wordt hen evenwel een uitgifte van de klacht, de aangifte, de beveldschriften en de vonnissen verstrekt behoudens bij toepassing van de artikelen 28quinquies, § 2, en 57, § 2, van het wetboek van strafvordering (...)"

⁶ Bovendien, in toepassing van artikel 14 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt "Bij het vervullen van hun opdrachten van bestuurlijke politie (...)zorgen zij voor een algemeen toezicht en voor controles op de plaatsen waartoe zij wettelijk toegang hebben, bezorgen zij het verslag van hun opdrachten en de inlichtingen die zij naar aanleiding van die opdrachten hebben ingewonnen aan de bevoegde overheden (...)". Overigens, in toepassing van artikel 15 van diezelfde wet, "Bij het vervullen van hun opdrachten van gerechtelijke politie, hebben (de politiediensten) als taak (...) de voorwerpen waarvan de inbeslagname voorgeschreven is, op te sporen, in beslag te nemen en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheden(...)".

⁷ Artikel 81 van dit koninklijk besluit voorziet onder meer dat de strafvordering de tuchtprocedure en –uitspraak schorst. Dit artikel stelt eveneens dat in geval van strafvordering en indien het openbaar ministerie de einduitspraak van het gerecht ter kennis heeft gebracht van de minister onder wiens gezag de ambtenaar staat, moet de tuchtprocedure ingesteld worden binnen zes maanden na de datum van de kennisgeving.

juridische instrumenten om de bewijskracht en de integriteit van de verzamelde elementen te verzekeren⁸.

17. Een rechtstreekse toegang door de werkgever zou evenwel niet strijdig zijn met de privacy indien de voorwaarden inzake transparantie en proportionaliteit worden nageleefd. De Commissie verwijst in dat verband naar haar advies uit eigen beweging nr. 10/2000 van 3 april 2000 betreffende het toezicht door de werkgever op het gebruik van het informaticasysteem op de werkplaats.
18. Het eventueel bestaan in de schoot van de administratie van een informaticabeleid waarin een controlebeleid op de informatica-instrumenten zou zijn opgenomen, zou een invloed hebben op de transparantie van deze maatregelen.
19. Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat het fouilleren van de persoonlijke bezittingen op de werkplek in het kader van een tuchtontderzoek geen manifest disproportionele aanslag is op het recht op eerbiediging van het privéleven voor zover dit onderzoek uitsluitend plaatsvindt in functie van een tuchtontderzoek dat gebaseerd is op concrete indicaties⁹.
20. De Commissie meent overeenkomstig haar advies nr. 10/2000 van 3 april 2000 dat de controle kan beschouwd worden als proportioneel wanneer deze punctueel is en gerechtvaardigd door aanwijzingen die een ongerechtvaardigd gebruik van de werkinstrumenten laten vermoeden. De controle zou overigens op een dusdanige wijze moeten uitgevoerd worden dat zij beperkt blijft tot de elementen die strikt noodzakelijk zijn voor de tuchtprocedure.

Voor de Administrateur m.v.,

Het Afdelingshoofd,

(get.) Patrick Van Wouwe

De Voorzitter,

(get.) Willem Debeuckelaere

⁸ Zie onder meer artikel 39bis van het Strafwetboek.

⁹ Zie Grondwettelijk Hof, nr. 4/2001, 25 januari 2001 B.11.2. zie ook voor een commentaar : Bruno Lombaert, Irène Mathy, Vanessa Rigodanzo, "Éléments du droit de la fonction publique", Kluwer, 2007, inzonderheid "La discipline dans la fonction publique", 183-229, randnummers 258-326, in het bijzonder nr. 275-276.